

PROJEKT BUDOWLANY
ze szczegółowością projektu wykonawczego

Egz. nr

1

Branża **DROGOWA.**

CPV **45233120-6 Roboty w zakresie przebudowy dróg**

Obiekt **Przebudowa ulicy Pszennej w Kobylcu, Gmina Wągrowiec.**

Kategoria obiektu budowlanego **XXV**

Adres inwestycji **działki nr: 9/13, 11, ark. 1. Jed. eiwd.: Wągrowiec - obszar wiejski, obręb: 302807_2.0008 Kobylec**

Inwestor **Gmina Wągrowiec, ul. Cysterska 22; 62-100 Wągrowiec**

Jednostka projektowa

DROGA Mariusz Tomczak
Os. Przylesie 22; Osiniec
62-200 Gniezno

Tel. kom. 692-33-47-48
biuro@drogamt.eu
www.drogamt.eu

Inwestor **MS 6743 14.10.20**
Załącznik do zgłoszenia

Gmina Wągrowiec
ul. Cysterska 22
62-100 Wągrowiec
Tel. +48 67 26 80 800
wagrow@wokiss.pl
www.gminawagrowiec.pl

autorzy projektu

Branża	Funkcja	Imię i nazwisko	Nr i spec. uprawnień	Podpis
Drogi	Projektant koordynator	mgr inż. Mariusz Tomczak	WKP/0247/POOD/07 w spec. drogowej	mgr inż. Mariusz Tomczak Uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności drogowej nr ewid.: WKP/0247/POOD/07 kom. 692-33-47-48; e-mail: biuro@drogamt.eu
Drogi	Asystent proj.	mgr inż. Marta Michalik		

Spis zawartości:

- I. Część opisowa.
- II. Część rysunkowa.
- III. Część formalno – prawna.

XII.2019

Spis treści

I. Opis techniczny

1. Plan zagospodarowania terenu	str. 03
2. Cel i podstawa opracowania.	str. 05
3. Stan istniejący.	str. 07
4. Warunki gruntowo - wodne.	str. 07
5. Stan projektowany.	str. 09
6. Wymagania materiałowe, nośność, dopuszczalna tolerancja wymiarowa.	str. 09
7. Roboty ziemne	str. 11
8. Odwodnienie jezdni.	str. 13
9. Sieci mediów, warunki techniczne.	str. 14
10. Uwagi technologiczne.	str. 14
11. Informacja do Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia.	str. 15

II. Część rysunkowa

1. Plan orientacyjny.	str. 20
2. Plan zagospodarowania terenu.	str. 21
3. Przekroje normalne.	str. 22
4. Schemat konstrukcyjny zjazdów.	str. 23
5. Profil podłużny.	str. 24

III. Część formalno - prawna

1. Wypis z rejestru gruntów.	str. 26
2. Uprawnienia projektanta.	str. 28
3. Przynależność do Izby Inżynierów Budownictwa.	str. 29
4. Oświadczenie projektanta.	str. 30

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

OPIS TECHNICZNY

1. Plan zagospodarowania terenu.

1.1 Przedmiot opracowania oraz cel inwestycji.

Zadanie inwestycyjne obejmuje przebudowę ulicy Pszennej w miejscowości Kobylec na odcinku 129,5m. Droga w stanie istniejącym posiada nawierzchnię twardą umocnioną kruszywem łamanym. Zakres prac obejmuje przebudowę jezdni oraz zjazdów w granicy pasa drogowego. Celem prac jest usprawnienie obsługi komunikacyjnej przyległego terenu oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu.

1.2 Istniejący stan zagospodarowania działki.

Działki nr 9/3 oraz 11, stanowią pas drogowy ulicy Pszennej i Zbożowej w miejscowości Kobylec. Jezdnia ulicy Pszennej o szerokości 5,0 [m], posiada nawierzchnię z kruszywa łamanego oraz żwiru. Woda opadowa wchłaniania jest w podłoże w granicy pasa drogowego. Uzbrojenie terenu stanowią: sieć elektryczna, sieć wodociągowa z hydrantami, sieć teletechniczna i kanalizacja sanitarna. Pas drogowy ma szerokość 8m.

1.3 Projektowane zagospodarowanie terenu.

Projektowane zagospodarowanie obejmuje przebudowę ulicy, zjazdów i skrzyżowania z ul. Zbożową w granicach pasa drogowego. Ze względów ekologicznych zdecydowano się na zastosowanie konstrukcji drenażowej umożliwiającej wchłanianie wody opadowej, co zapobiega przesuszaniu się terenu i obniżaniu się poziomu wód gruntowych. Konstrukcja jezdni składać się będzie z warstwy mrozochronnej, podbudowy z kruszywa łamanego, oraz warstwy ścieralnej z kostki betonowej typu Behaton ECO. Na zjazdach ułożona zostanie kostka betonowa pełna. Szerokość jezdni wynosi 5,0m, a długość 129,50. Na skrzyżowaniu z ul. Zbożową zaprojektowano na odcinku 20mb ułożenie nowej warstwy ścieralnej wraz z warstwą wyrównawczą AC 11 S o grubości 4cm z wyrównaniem 50kg/m².

1.4 Obszar oddziaływania projektowanego obiektu.

Inwestycja zlokalizowana jest na działkach nr 9/3 i 11. Są to tereny zagospodarowane jako pas drogowy. Zakres prac obejmuje przebudowę infrastruktury drogowej z zastosowaniem nowej technologii i materiałów budowlanych w granicach w/w działek bez ingerencji w tereny

sąsiednie. Niweleta projektowanej drogi przebiega po istniejącym śladzie z uwzględnieniem minimalnego spadku podłużnego oraz istniejących zjazdów i skrzyżowania, co umożliwia obsługę komunikacyjną działek przyległych do terenu inwestycji. Woda deszczowa i roztopowa będzie wchłaniania w drenazową konstrukcję drogi, bez możliwości spływu na działki sąsiednie. Inwestycja nie zmienia sposobu zagospodarowania terenu, lecz tylko poprawia parametry użytkowe ulicy. Przebudowa drogi nie ogranicza funkcjonowania terenów sąsiednich.

STAROSTWO POWIATOWE
Urząd Miejski w Kobylcu, Budownictwo
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
02-100 WĄSORÓWIEC

Oddziaływanie ze względu na formę i funkcję:

- zakres inwestycji pod względem rodzaju prac (przebudowa drogi 0,13km) nie wymaga przeprowadzania postępowania sprawdzającego wpływ inwestycji na środowisko,
- inwestycja realizowana będzie na podstawie zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych.

Obszar oddziaływania projektowanego obiektu ogranicza się do pasa drogowego ulicy. Realizacja inwestycji nie spowoduje ograniczenia w zagospodarowaniu terenów przyległych.

W związku z powyższym, stwierdza się brak oddziaływania zamierzenia budowlanego na otoczenie.

1.5 Bilans terenu inwestycji.

Powierzchnia przebudowywanej ulicy, skrzyżowań i zjazdów, wynosi: 872m².

1.6 Informacja o wpisaniu działek do rejestru zabytków oraz czy działki podlegają ochronie.

Działki na których planowana jest inwestycja nie są wpisane do rejestru zabytków oraz nie podlegają ochronie.

1.7 Dane określające wpływ eksploatacji górniczej na działki.

Nie dotyczy.

1.8 Informacje i dane o charakterze i cechach istniejących i przewidywanych zagrożeń dla środowiska, higieny oraz zdrowia użytkowników.

Planowana przebudowa drogi nie zawiera cech zagrożeń dla środowiska, higieny oraz zdrowia użytkowników.

1.9 Inne dane wynikające ze specyfiki, charakteru i stopnia skomplikowania obiektu budowlanego lub robót budowlanych.

Przebudowa ulicy Pszennej w Kobylcu o nawierzchni z kruszywa łamanego i kostki betonowej będzie realizowana w oparciu o powszechnie znaną technologię wykonania warstw konstrukcyjnych jezdni, przy użyciu typowych maszyn budowlanych, w związku z powyższym prace te są nieskomplikowane oraz nie zachodzi potrzeba wyszczególniania innych danych.

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

2. Cel i podstawa opracowania

Zadaniem inwestycji jest wykonanie przebudowy drogi gminnej nr 215548P w miejscowości Kobylec o szerokości 5,0m na odcinku 129,5m (działka nr 9/13) wraz ze skrzyżowaniem z ul. Zbożową (działka nr 11). W ramach prac zostanie wykonana jezdnia o normatywnej szerokości 5,0m, poprawie ulegnie spadek poprzeczny oraz przebudowane zostaną zjazdy indywidualne. Powyższe prace mają na celu poprawę bezpieczeństwa i płynności ruchu, zmniejszenie hałasu, wibracji oraz pylenia w trakcie eksploatacji ulicy. Przebudowa swym zakresem obejmie takie czynności jak: rozbiórka istniejącej nawierzchni, pogłębienie koryta, ułożenie konstrukcji drogi z zastosowaniem warstw filtracyjnych i kostki drenażowej typu Behaton ECO. Na zjazdach indywidualnych, zastosowano kostkę pełną. Na skrzyżowaniu z ul. Zbożową wzmocniona zostanie istniejąca nawierzchnia bitumiczna, poprzez wbudowanie warstwy wyrównawczej i ścieralnej z AC 11 S na odcinku 20m.

Inwestycja drogowa zlokalizowana jest na następujących działkach:

nr: 11; obręb 302807_2.0008 Kobylec; jed. ewid. Wągrowiec - obszar wiejski. Własność: Gmina Wągrowiec ul. Cysterska 22, 62-100 Wągrowiec.

nr: 9/3; obręb 302807_2.0008 Kobylec; jed. ewid. Wągrowiec - obszar wiejski. Własność: Gmina Wągrowiec ul. Cysterska 22, 62-100 Wągrowiec.

Wg stanu na dzień 09.12.2019r.

Podstawa opracowania:

2.1. Zlecenie prac projektowych umowa nr 116/2019 z dnia 17.05.2019r.

2.2. Wizja lokalna w terenie.

- 2.3. Mapa zasadnicza z ośrodka geodezji z dnia 2019.06.05 nr P.3028.2014.1056, przekazana przez Zamawiającego.
- 2.4. Opinia geotechniczna określająca budowę geologiczną, warunki hydrogeologiczne oraz geotechniczne parametry podłoża gruntowego, opracowana przez mgr inż. Jacek Świst, geolog uprawniony upr. nr V-1758 hydrogeologia, VII-1549 geologia inżynierska, XI/10/2010 dozór geologiczny nad pracami geologicznymi, XII/11/2010 kierowanie w terenie robotami geologicznymi. Badania wykonano w dniu 10.10.2019r.
- 2.5. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j.Dz.U.2016.124 t.j.).
- 2.6. Rozporządzenie Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. 2018.1935 t.j. ze zm.).
- 2.7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki techniczne i ich usytuowanie (Dz. U. 2019.1065 t.j. ze zm.).
- 2.8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. 2019.1186 t.j. ze zm.).
- 2.9. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych opracowany w Katedrze Inżynierii Drogowej Politechniki Gdańskiej pod kierownictwem prof. dr hab. inż. Józefa Judycki na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oddział Warszawa, wersja 11.03.2013
- 2.10. Uzgodnienia rozwiązań projektowych z Inwestorem.

STAROSTWO POWIATOWE
Budownictwa i Infrastruktury
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

3. Stan istniejący

Działki nr 9/3 oraz 11, stanowią pas drogowy ulicy Pszennej i Zbożowej w miejscowości Kobylec. Jezdnia ulicy Pszennej o szerokości 5,0 [m], posiada nawierzchnię z kruszywa łamanego oraz żwiru. Grubość nawierzchni wynosi od 30cm do 40cm. Niweleta ulicy ma rzędne od 88,88m do 89,71m. Woda opadowa wchłaniania jest w podłożu w granicy pasa drogowego. Uzbrojenie terenu stanowią: sieć elektryczna, sieć wodociągowa z hydrantami, sieć teletechniczna i kanalizacja sanitarna. Pas drogowy ma szerokość 8m.

Stan istniejący przedstawiono na zdjęciach poniżej:

Foto 1. Początek projektowanej przebudowy ulicy.

Foto 2. Koniec projektowanej przebudowy ulicy.

4. Warunki gruntowo - wodne

Warunki gruntowo - wodne zostały opracowane przez mgr inż. Jacek Świst, geolog uprawniony upr. nr V-1758 hydrogeologia, VII-1549 geologia inżynierska, XI/10/2010 dozór geologiczny nad pracami geologicznymi, XII/11/2010 kierowanie w terenie robotami

geologicznymi. Badania wykonano w dniu 10.10.2019r. Opinia geotechniczna, stanowi odrębne opracowanie, poniżej zamieszczono streszczenie.

"..

VI. Ocena warunków geologiczno – inżynierskich

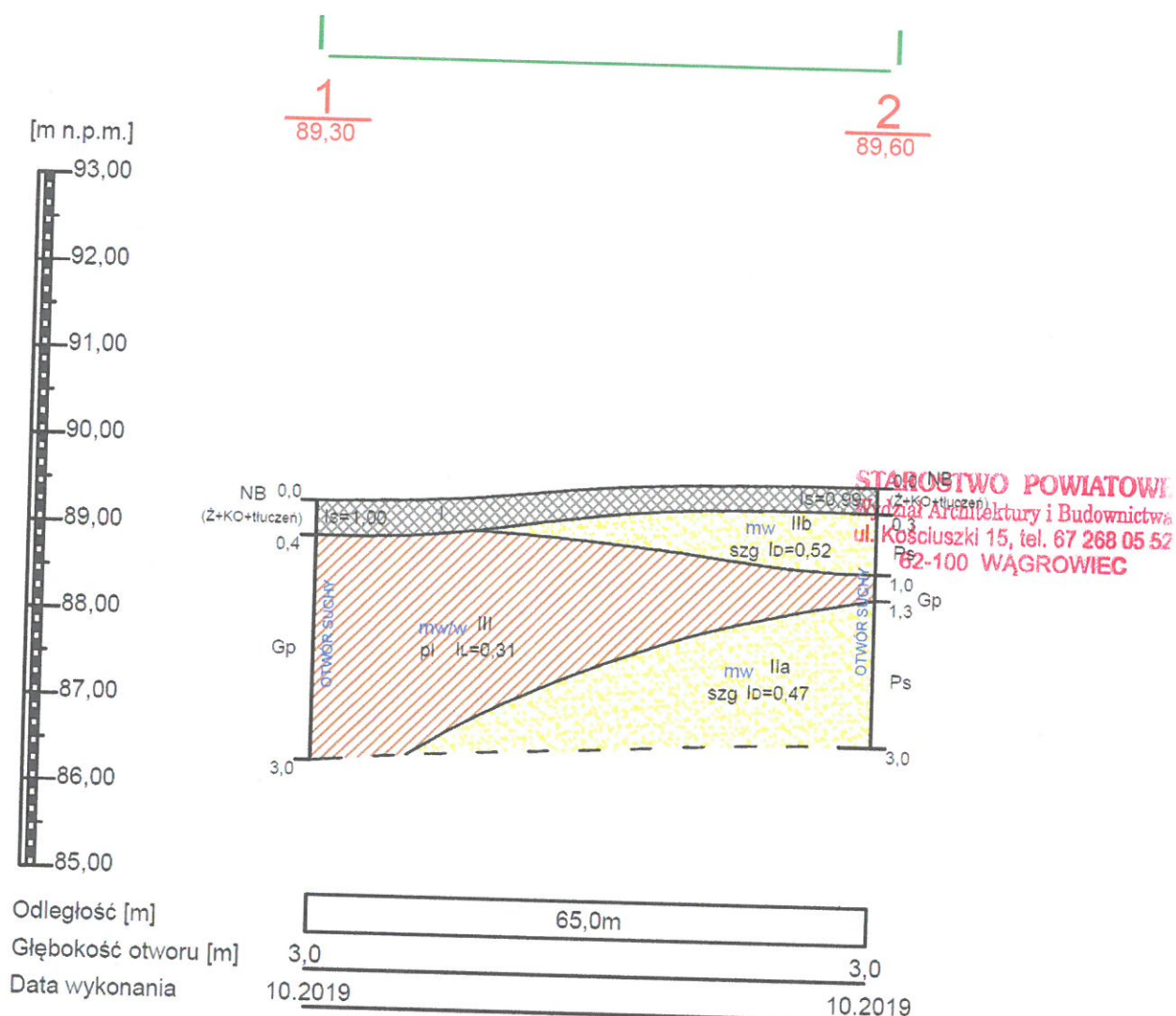
1. W podłożu drogi występują grunty rodzime nośne o korzystnych parametrach geotechnicznych, oraz nasypowe. Grunty nasypowe zakwalifikowano do nasypów budowlanych.
2. Podczas wierceń do głębokości 3,0 m ppt. nie stwierdzono występowania wody gruntowej. Należy zwrócić uwagę że nasypy zdeponowane są na gruntach spoistych a zatem po opadach może w nich zalegać czasowo woda pochodząca z infiltracji.
3. Wykonane rozpoznanie budowy geologicznej podłoża ma charakter punktowy. Przekroje geotechniczne przedstawiające budowę geologiczną podłoża w niniejszym opracowaniu są interpretacją autora na podstawie wykonanych otworów badawczych w terenie.

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄSKOWIEC

VII. Wnioski i zalecenia

1. Warunki geotechniczne na dokumentowanym terenie są proste – występujące w przypadku warstw gruntów jednorodnych genetycznie i litologicznie, zalegających poziomo, nieobejmujących mineralnych gruntów słabonośnych, gruntów organicznych i nasypów niekontrolowanych, przy zwierciadle wody poniżej projektowanego poziomu posadowienia oraz braku występowania niekorzystnych zjawisk geologicznych.
2. Zaleca się mechaniczne dogęścić istniejące nasypy, podczas prac może dojść do ich rozluźnienia (należy wykonać sprawdzenie wskaźnika zagęszczenia).
3. Omawiany teren leży w strefie przemarzania: $I_{Hz}=0,8m$ ppt.
4. W przypadku wymiany gruntów (jeśli zajdzie konieczność) ubytek należy uzupełnić zasypką piaszczystą zagęszczoną mechanicznie do stopnia zagęszczenia $IS^{(n)} = 0,97$ zgodnie z PN-B-06050:1999. Wymiana gruntu powinna być wykonana przy obniżonym zwierciadle wody gruntowej, gdyż zagęszczanie gruntu w środowisku wodnym jest mało efektywne.
5. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych z dn. 25.04.2012r. (Dz. U. poz. 463) pod względem stopnia skomplikowania warunków gruntowo-wodnych, omawiany teren mieści się w kategorii prostych warunków gruntowo - wodnych.

5. Stan projektowany.

Zadaniem inwestycji jest wykonanie przebudowy drogi gminnej w celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu obsługi komunikacyjnej. Zakres prac obejmuje odcinek 129,5m jezdni o szerokości 5,0m wraz ze zjazdami i skrzyżowaniem. Inwestycja w sposób istotny poprawi nośność konstrukcji. Zakres prac obejmuje korytowanie na głębokość 0,6m, wbudowanie krawężnika najazdowego 15x22x100 [cm] na ławie betonowej z oporem oraz obrzeża betonowego 8x30x100 [cm] na ławie betonowej, jako obramowanie zjazdów. Konstrukcja jezdni zostanie wykonana w technologii drenażowej, umożliwiającej wchłaniania wód opadowych i roztopowych. Jezdnia będzie się składać z warstwy mrozoochronnej: kruszywo naturalne G1 o parametrach $WP > 35$, $U \geq 5$ i wsp. filtracji $> 8\text{m/dobę}$ i grubości 25cm; podbudowy z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie 0/63mm, grubości 25cm i warstwy ścieralnej z kostki betonowej typu Behaton ECO 8cm, szarej z wypełnieniem szczelin grysem np. bazaltowym 2/5cm na podsypce piaskowej gr. 3cm. Na skrzyżowaniu z

ulicą Zbożową należy wbudować warstwę ścieralną wraz z wyrównawczą o grubości 4cm + 50 kg/m² z AC11S na długości 20m i szerokości 5,0m.

Zakres przebudowy dotyczy również wprowadzenia oznakowania pionowego i poziomego opracowanego w odrębnej dokumentacji technicznej (Projekt Stałej Organizacji Ruchu PSOR).

5.1. Założenia projektowe

- teren zabudowy,
  - nr drogi 215548P,
  - klasa techniczna: "D" (dojazdowa),
  - kategoria ruchu KR 2 (przebudowa nie wpłynie na wzrost natężenia ruchu),
  - dopuszczalny nacisk na oś 100 kN,
  - warunki gruntowo - wodne G4,
  - prędkość projektowa $V_p = 30$ km/h,
  - długość przebudowywanego odcinka: 129,50m,
  - szerokość jezdni 2x2,5 [m],
  - spadek poprzeczny: daszkowy 2%,
  - obramowanie krawędzi jezdni: krawężnik wjazdowy 15x22x100 [cm] oraz obrzeże betonowe 8x30x100 [cm],
  - odwodnienie: nawierzchnia drenażowa oraz pobocza trawiaste,
  - minimalna grubość konstrukcji odpornej na wysadziny:
- strefa przemarzania: Wągrowiec (woj. wielkopolskie) $h_z = 0,8$ m
- G4; KR-2 $0,65 \times h_z = 0,65 \times 0,8 = 0,52$ m   droga
  - G4; KR-1 $0,60 \times h_z = 0,60 \times 0,8 = 0,48$ m   zjazdy

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

5.2. Droga w planie.

Przebudowywany odcinek ulicy przebiega po istniejącym śladzie w granicach pasa drogowego. Jest to odcinek prosty o długości 129,5m i szerokości 5,0m. Pas drogowy ma szerokość 8,0m. Spadek poprzeczny zaprojektowano jako daszkowy o wartości 2%.

5.3 Konstrukcja nawierzchni drogowych rys. nr 3 "Przekroje normalne"

5.3.1. Skrzyżowanie ul. Zbożowa

- warstwa ścieralna: beton asfaltowy AC 11 S wraz z warstwą wyrównawczą w ilości 50kg/m²

4-6cm

- skropienie emulsją asfaltową nawierzchni 0,5 kg/m²
- istniejąca nawierzchni bitumiczna po lokalnym frezowaniu

5.3.2. Jezdnia ul. Pszenna

- kostka betonowa typu Behaton ECO szara z wypełnieniem szczelin grysem
np. bazaltowym 2/5mm w ilości 8dm³/m² 8cm
- podsypka piaskowa 3cm
- podbudowa: kruszywo łamane stabilizowane mechaniczne 0/63mm wg opisu 25cm
- warstwa mrozoochronna: kruszywo naturalne G1 o parametrach
WP > 35, U ≥ 5 i wsp. filtracji > 8m/dobę 25cm

RAZEM:

warunek odporności na wysadziny jest spełniony:

0,61m > 0,52m

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

5.3.3. Zjazdy indywidualne

- kostka betonowa typu Behaton pełna grafitowa lub ECO przy spadku do posesji 8cm
- podsypka cementowo - piaskowa 5 MPa lub piaskowa 3cm
- podbudowa: kruszywo łamane stabilizowane mechaniczne 0/63mm wg opisu 20cm
- warstwa mrozoochronna: kruszywo naturalne G1 o parametrach
WP > 35, U ≥ 5 i wsp. filtracji > 8m/dobę 20cm

RAZEM:

warunek odporności na wysadziny jest spełniony:

0,51m > 0,48m

51cm

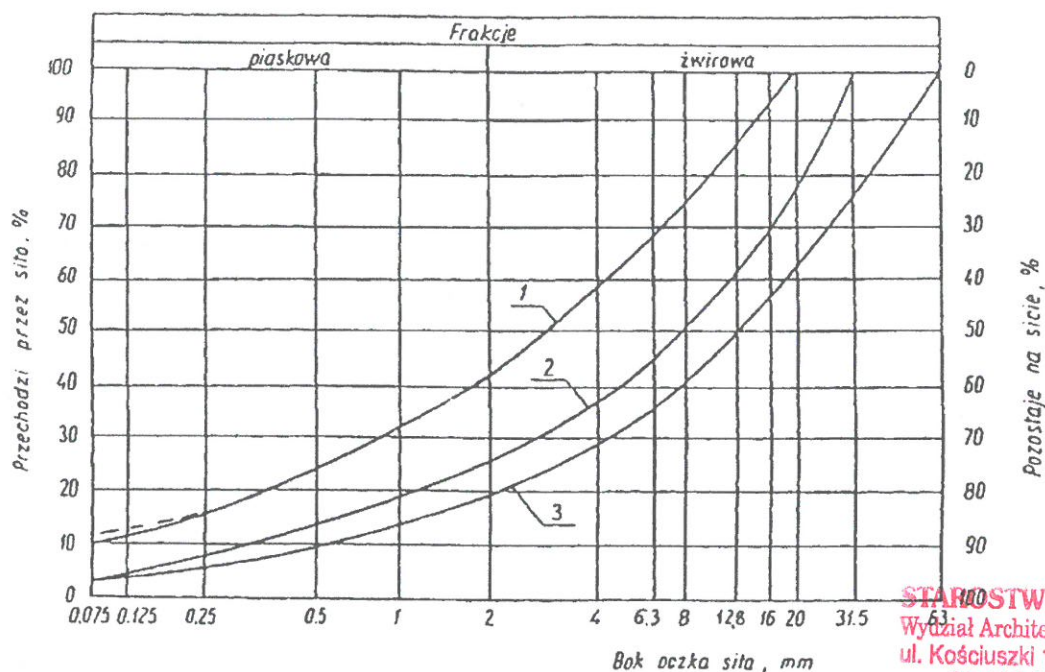
6.1 Wymagania materiałowe:

6.1.1 Beton asfaltowy

Zgodnie z zaleceniem Inwestora do projektowania nawierzchni z betonu asfaltowego warstwy ścieralnej, należy stosować kruszywo spełniające parametr PSV 44 dla KR1 - KR-2; zgodnie z PN-EN 1097-8. Na łączeniach (dziennie działki robocze, połączenia z istniejącą nawierzchnią), należy zastosować bitumiczne taśmy uszczelniające.

6.1.2 Kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie

Pole dobrego uziarnienia kruszyw przeznaczonych na podbudowy wykonywane metodą stabilizacji mechanicznej:

1-2 kruszywo na podbudowę zasadniczą (górną warstwę) lub podbudowę jednowarstwową

1-3 kruszywo na podbudowę pomocniczą (dolną warstwę)

Wymagania dotyczące twardości łamanego:

nasiąkliwość:	WA24 - 2
mrozoodporność:	F1
odporność na rozdrabnianie:	LA ≤ 25 (opcjonalnie przy twardości granitowym)
odporność na ścieranie:	MDE ≤ 15

Kruszywo jednorodne gatunkowo, pochodzące ze skał magmowych, bez domieszek i zanieczyszczeń, spełniające wymagania krzywych uziarnienia. Np. amfibolit, bazalt, gabbro, granit, melafir.

6.2 Wymagana nośność, dopuszczalna tolerancja wymiarowa:

- Wymagany wtórny moduł odkształcenia E2
- podbudowa z kruszywa łamanego: $E2 \geq 140 \text{ MPa}; E2/E1 \leq 2,2$
- Tolerancja wymiarowa:
- grubość warstwy betonu asfaltowego: $\pm 5\%$,
- grubość podbudowy: $\pm 10\%$,
- spadek poprzeczny: $\pm 0,5\%$,

- dopuszczalne wartości odchyień równości poprzecznej i podłużnej pomiar łata 4-metrową lub równoważną metodą dla nawierzchni asfaltowych klasy L i D - 9mm.

7. Roboty ziemne.

Przedstawiony w dokumentacji bilans mas ziemnych dotyczy prac jakie muszą zostać wykonane w celu wbudowania nawierzchni drogowych. Roboty ziemne wraz z przygotowaniem terenu obejmują korytowanie do głębokości 0,6m w celu uzyskania wymaganej rzędnej koryta nawierzchni drogowych. Prace sprzętem mechanicznym, należy poprzedzić ręcznymi przekopami kontrolnymi w celu ustalenia lokalizacji i rzędnej sieci mediów. W przypadku ich uszkodzenia koszty związane z naprawą ponosi Wykonawca. W przypadku natrafienia na nie wykazane, urządzenia podziemne, należy przerwać roboty budowlane, zabezpieczyć teren budowy, a fakt ten zgłosić inwestorowi oraz gestorowi sieci. Urobek uzyskany z wykopu należy wywieźć z terenu budowy na składowisko odpadów. Wszelkie prace ziemne muszą być wykonane zgodnie ze sztuką budowlaną oraz normą PN-S-002205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania. Dno wykopu należy zabezpieczyć przed negatywnymi warunkami atmosferycznymi. W przypadku nawodnienia podłoża rodzimego (brak zabezpieczenia otwartego wykopu), Wykonawca zobowiązany jest, rozmoczone podłoże wymienić na własny koszt, stosując grunt spełniający wymagania G1. Dno koryta należy wyprofilować nadając mu projektowane spadki poprzeczne i podłużne oraz zagęścić. Podłoże rodzime po wyprofilowaniu i dogęszczaniu, powinno spełniać wymóg:

G1; CBR ≥ 10 oraz $E_2 \geq 80$ MPa

- Zagęszczenie korpusu drogi w wykopie:

Rysunek 4 – Wartości wymagane w podłożu wykopów: wskaźnika zagęszczenia I_s i wtórnego modułu odkształcenia E_2 , megapaskali

8. Odwodnienie jezdni.

Woda opadowa z nawierzchni dróg oraz zjazdów wchłaniana będzie w drenażową konstrukcję jezdni. Całość wód opadowych jest zagospodarowana w pasie drogowym bez możliwości zalewania terenów sąsiednich. Niweletę osi jezdni zaprojektowano w nawiązaniu do istniejącego terenu przyjmując wartość spadków od 0,6% do 1,6%; natomiast spadek poprzeczny zaprojektowano daszkowy 2%. Rzędne jezdni wynoszą od 88,88m do 89,64m.

9. Sieci mediów, warunki techniczne.

Przed rozpoczęciem inwestycji należy z wyprzedzeniem poinformować właścicieli sieci o planowych robotach. W przypadku natrafienia na nie wykazane, urządzenia podziemne, należy przerwać roboty budowlane, zabezpieczyć teren budowy, a fakt ten zgłosić inwestorowi oraz gestorowi sieci.

Wykonując roboty budowlane, należy przestrzegać następujących zasad bezpieczeństwa

- sprawdzić lokalizację, stosując przekopy kontrolne,
- roboty w obszarze sieci prowadzić metodą ręczną z zachowaniem zasad bezpieczeństwa,
- zachować normatywne odległości od istniejących sieci zgodnie z normami i przepisami,
- prace na sieciach prowadzić pod nadzorem przedstawiciela tych sieci,
- przy wykopach w obszarze sieci, należy stosować zabezpieczenia przed jej obsunięciem lub uszkodzeniem.
- sieci znajdujące się w strefie oddziaływania konstrukcji drogi, należy zabezpieczyć rurami osłonowymi dwudzielnymi.

W przypadku uszkodzenia sieci, koszty związane z naprawą ponosi Wykonawca.

10. Uwagi technologiczne.

10.1. Przed rozpoczęciem prac, należy geodezyjnie wytyczyć projektowane rzędne nawierzchni, elementy dróg oraz spadki celem sprawdzenia ich poprawności w terenie.

10.2. Kierownik Budowy zobowiązany jest do opracowania i uzgodnienia projektu tymczasowej organizacji ruchu oraz oznakowania terenu budowy na czas prowadzonych robót.

10.3. Kierownik budowy po wykonaniu koryta jest zobowiązany do sprawdzenia, czy warunki gruntowo - wodne są zgodne z przyjętymi założeniami w dokumentacji. W przypadku stwierdzenia rozbieżności, rozwiązanie zamienne należy uzgodnić z Inwestorem i Projektantem.

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

10.4. Materiały rozbiórkowe (ziemia, gruz), należy wywozić na składowisko odpadów z uwzględnieniem opłat recyklingowych lub zagospodarować zgodnie z przepisami szczegółowymi.

10.5. Roboty ziemne, należy poprzedzić ręcznymi przekopami próbnymi w celu lokalizacji mediów podziemnych.

10.6. W przypadku natrafienia na niewykazane, urządzenia podziemne, należy przerwać roboty budowlane, zabezpieczyć teren budowy, a fakt ten zgłosić inwestorowi oraz gestorowi sieci.

10.7. Prace prowadzić pod nadzorem osoby uprawnionej oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP. Wszystkie zastosowane materiały muszą mieć świadectwo dopuszczenia do stosowania w budownictwie drogowym oraz posiadać znak CE.

10.8. Roboty zanikające podlegają zgłoszeniu i odbiorowi przez inwestorskiego.

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

10.9. Wszelkie zmiany projektowe, wymagają zgody Projektanta przy współudziale Inspektora oraz Inwestora.

10.10. Po zakończeniu przebudowy, należy wykonać geodezyjną inwentaryzację powykonawczą.

11. Informacja do Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia

11.1. Podstawa opracowania.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U z 2003r. Nr 120 poz. 1126).

11.2. Wstęp.

Specyfiką robót drogowych jest ich zagrożenie bezpośrednim sąsiedztwem ruchu mechanicznego sprzętu, pojazdów budowy oraz ruchu samochodów. W związku z tą sytuacją konieczne jest dostosowanie organizacji robót do zastanych warunków, zabezpieczenia i oznakowania robót, przeszkolenia i wyposażenia zatrudnionych pracowników w środki zapewniające im ochronę.

11.3. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych elementów.

- roboty pomiarowe przy liniowych robotach ziemnych (drogi),
- roboty ziemne,
- ograniczenie krawężnikiem i obrzeżem betonowym,
- profilowanie i zagęszczenie gruntu,

- wykonanie warstw konstrukcyjnych nawierzchni,
- ułożenie nawierzchni drogowych,
- regulacja studni kolektorowych i innych urządzeń podziemnych,
- wykonanie elementów organizacji ruchu.

11.4. Wykaz istniejącego uzbrojenia terenu.

- kanalizacja sanitarna,
- sieć wodociągowa,
- kable energetyczne,
- sieć teletechniczna,
- przyłącza wody, gazu itp.

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

11.5. Wskazanie elementów zagospodarowania działki, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

- sieci mediów podziemnych,
- słupy napowietrzne, hydranty,
- stałe przeszkody terenowe.

11.6. Wskazania zagrożeń.

- zagrożenie ogólne ruchem pojazdów mechanicznych budowy i innych uczestników ruchu drogowego,
- możliwość uszkodzenia urządzeń podziemnych,
- roboty nawierzchniowe,
- regulacja wysokościowa urządzeń infrastruktury technicznej.

Szczegółowy zakres i formę planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

11.7. Plan bioz powinien zawierać:

- zagospodarowanie terenu budowy t. j. drogi komunikacyjne, miejsca postojowe na terenie budowy, strefy niebezpieczne, składowiska materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych, lokalizację pomieszczeń higieniczno – sanitarnych,
- ochrona przeciwpożarowa,
- nadzór nad bezpieczeństwem i ochroną zdrowia.

11.8. Zabezpieczenie robót.

Roboty oznakować tak, aby utrudnienia w ruchu dla mieszkańców były jak najmniejsze, lecz jednocześnie zapewniały bezpieczeństwo osobom wykonującym roboty drogowe. Przed rozpoczęciem robót należy powiadomić mieszkańców o utrudnieniach w ruchu. Zmianę organizacji ruchu oraz rozpoczęcie robót należy zgłosić Policji i organowi zarządzającemu ruchem. Wydzielić przejście dla pieszych i je zabezpieczyć. W przypadku utrudnień komunikacji kierowców, ruch musi być nadzorowany przez pracowników uprawnionych do kierowania ruchem. Do oznakowania robót, należy stosować wyłącznie znaki drogowe odblaskowe, konstrukcja stojaków użytych do oznakowania powinna zapewnić ich stabilność. Wszyscy pracownicy zatrudnieni przy robotach muszą być wyposażeni w odzież ochronną oznakowaną zgodnie z wymogami przepisów szczegółowych w tym zakresie. Sprzęt pracujący na robotach musi być wyposażony w sprawne urządzenia ostrzegawcze zgodnie z wymogami przepisów szczegółowych w tym zakresie. Urządzenia bezpieczeństwa ruchu użyte do zabezpieczenia oraz oznakowania robót, powinny być dobrze widoczne i utrzymane w należytym stanie przez okres trwania robót. Wszystkie wykopy należy zabezpieczyć podwójną zaporą drogową U-20c. Lica urządzeń bezpieczeństwa ruchu (zapory drogowe, tablice kierujące i prowadzące – od strony ruchu pieszych lub pojazdów) powinny być odblaskowe. Odblaskowość urządzeń powinna być nie mniejsza niż odblaskowość znaków drogowych pionowych zastosowanych na danym odcinku drogi. Konstrukcje wsporcze urządzeń bezpieczeństwa ruchu muszą być stabilne i nie mogą powodować zagrożenia dla uczestników ruchu. Tablice prowadzące należy ustawić na wysokości 0,9m, licząc od płaszczyzny stanowiącej przedłużenie płaszczyzny jezdni do dolnej krawędzi tablicy, chyba że geometria łuku wymaga pewnego odstępstwa. Tablice ciągłe lub pojedyncze ustawia się w taki sposób, aby były dobrze i w całości widoczne z odległości nie mniejszej niż 200 m. Zapory drogowe zabezpieczające miejsca robót należy umieszczać na wysokości od 0,9m do 1,1m, mierząc od poziomu nawierzchni drogi do górnej krawędzi zapór. Zapory drogowe powinny być pokryte po obu stronach pasami białymi i czerwonymi na przemian. Wszystkie zapory rozpoczynają się i kończą polem czerwonym. Dopuszczalne długości zapór drogowych wynoszą: 750, 1250, 1750, 2250 i 2750 mm. Jeżeli zachodzi potrzeba umieszczenia znaku drogowego na zaporze, to dolna krawędź znaku nie może znajdować się poniżej krawędzi zapory. Konstrukcja stojaków użytych do oznakowania powinna zapewnić ich stabilność. Podczas oznakowania robót prowadzonych w pasie drogowym stosuje się znaki o jedną grupę wielkości wyższą niż stosowane na danym odcinku drogi. Obowiązująca wysokość umieszczania znaków to 2,2m; jeżeli na jednym słupku umieszcza się więcej niż jedną tarczę znaku, dolna krawędź najniższej tarczy znaku nie może być umieszczona niżej niż 0,9m od poziomu nawierzchni

STANISŁAW POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kosciuszki 10, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC

drogi; wysokość umieszczania znaków mierzy się od poziomu dolnej krawędzi tarczy z tym, że dodatkowa tabliczka pod znakiem nie ma wpływu na wysokość umieszczania tarczy.

Plac budowy zabezpieczyć zaporami. Do oznakowania robót, należy stosować wyłącznie znaki drogowe odblaskowe, konstrukcja stojaków użytych do oznakowania powinna zapewnić ich stabilność. Roboty wykonywać zgodnie z warunkami określonymi wymaganiami Prawa Budowlanego. Roboty należy wykonywać zgodnie z warunkami zawartymi w projekcie. W czasie prowadzenia robót należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony środowiska, przeciwpożarowych, bhp, ochrony interesów praw osób trzecich, przepisów związanych z wykonywanymi robotami,

11.9. Instruktaż pracowników.

- szkolenie wstępne musi obejmować wszystkich pracowników,
- pracowników należy zapoznać z technologią i kolejnością wykonywanych robót,
- wskazać pracownikom posadowienie urządzeń podziemnych i określić warunki pracy w ich pobliżu,
- szkolenie na stanowisku roboczym obejmuje każdego, kto na budowie po raz pierwszy wykonuje daną czynność technologiczną,
- każdorazowo należy informować o zasadach bezpiecznego zachowania przy robotach, które mają być aktualnie wykonywane,
- określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
- stosowanie przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zabezpieczającej przed skutkami zagrożeń,
- bezpośredni nadzór nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby,
- oznakowanie maszyn drogowych,
- środki ochrony osobistej – ubrania ochronne, kamizelki z elementami odblaskowymi, rękawice ochronne, kaski ochronne, sprzęt ochrony osobistej.

Projektował:

mgr inż. Mariusz Tomczak

upr. nr WKP/0247/POOD/07; zrzeszony WKP/BD/0148/08

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Architektury i Budownictwa
ul. Kościuszki 15, tel. 67 268 05 52
62-100 WĄGROWIEC